

Dobromir Bonacin,
Zdravko Carev,
Stipe Blažević

UTVRĐIVANJE APSOLUTNIH PROCESA KAO TEMELJA SVIH VREDNOVANJA U KINEZILOGIJI

1. APSOLUTNI PROCESI

Ne postoji ni jedan proces, ni jedno djelovanje, ni jedna aktivnost koju imamo pravo promatrati isključivo odmah i sad, kao da nije bilo prethodnih etapa u razvoju i spoznavanju. Takav pristup bi, dakako, donio niz grešaka i propusta, a posebno pri zaključivanju o fenomenima kojima smo okruženi. Nitko i ništa nije nastalo odmah i sad, već je sve, a naročito ljudi, rezultat ogromnog broja faktora koji su utjecali na nečije nastajanje ^{1,2,3}. Upravo zbog toga, sve dok se ne utvrde konačna tj. apsolutna pravila, treba razvijati takav metodologijski aparat koji će biti invarijantan na operacionalno jako važne, ali strategijski manje bitne parametre poput izbora varijabli za opis entiteta, tipova entiteta, vrsta transformacijskih procesa i sl. Usprkos mnogim izrazito pogrešnim tvrdnjama da takva trajna i sveprisutna pravila nije moguće utvrditi uz uvjete koji eliminiraju ograničenja, kao i uz adekvatan logičko-metodologijski pristup, apsolutna pravila postoje i u ovom radu ih iznosimo ^{4,5}. Ono što nas zanima jesu stvarno egzistentni entiteti koji postoje u nekom prostoru, a potom procesi kojima se svi entiteti u tom prostoru prirodno podvrgavaju. Konačno, zanima nas i jesu li ti procesi u skladu s apsolutnima, što je lako dokazati, ako se i u drugim, nezavisnim skupovima entiteta i varijabli dobiju isti globalni procesni parametri.

2. METODE RADA

S djecom dobi 7 – 9 godina programirani su i provedeni transformacijski postupci s ciljem utvrđivanja rezultata. U ukupni uzorak za potrebe ovog istraživanja ušlo je 487 djece muškog i ženskog spola na početku starih 7 godina +/- 2 mjeseca. Ukupno je primijenjeno 26 varijabli za procjenu stanja entiteta, od čega 14 morfoloških, 11 motoričkih i jedna funkcionalna varijabla. Podaci su obrađeni metodama za analizu procesnih parametara ^{6,7,8,9}.

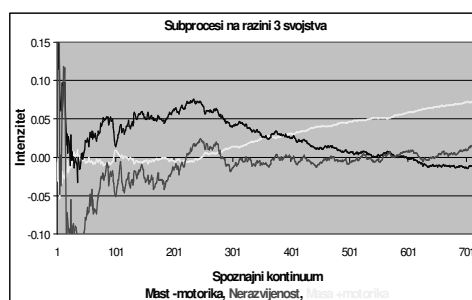
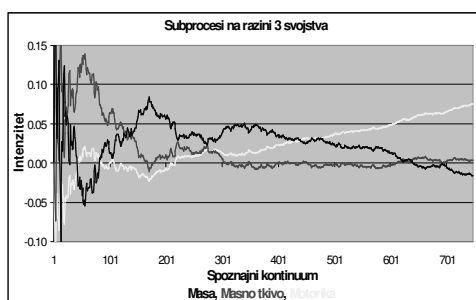
APSOLUTNI PROCESI NAJVIŠIH RAZINA

Identifikacija procesa jedno je od najvažnijih područja djelovanja, i to ne samo u kineziologiji ^{3,6,7}. Stoga je ovo, do sada dosta istraživano, ali ipak relativno skromno parametrizirano područje od velikog značenja za razumijevanje problematike transformacija uopće. Analizirajući generalne modele neovisne o tipovima objekata i manifestnih parametara kojima se objekti opisuju ⁵, pod tipologijskim procedurama i kumulativnim efektima primjenjenih

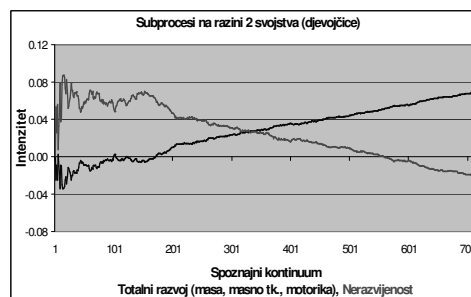
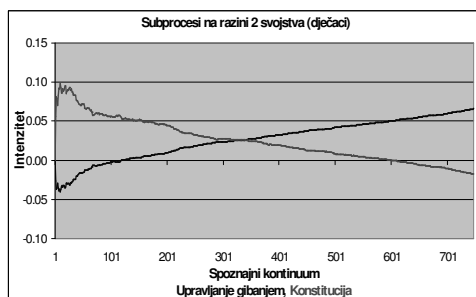
operatora ^{4,6}, autori su identificirali skup stabilnih i u višestrukim istraživanjima s najrazličitijim uzorcima, konzistentnih pravila ponašanja makro i lokalnih događaja. Slijed ovih događaja opisanih funkcijama u spoznajnom kontinuumu, otkrili su kao pravila procesiranja uopće ^{5,7}. Sljedeći korak je utvrđivanje tog slijeda i u specifičnih uzorcima iz ma kako definiranih populacija i uvjeta.

a) Procesi treće razine

Na temelju analize podataka, i u uzorcima djece opisane ovim radom, dobivena su uvijek tri ista procesa koji su se mogli prepoznati kao Perzistencija, Edukatibilnost i Upravljivost, upravo u skladu s već dobivenim rezultatima na potpuno drugačijim objektima ^{4,5}. Ono što posebno upada u oči je strukturna sličnost procesa u naizgled potpuno divergentnim uzorcima (npr. dječaci i djevojčice).. Ovo govori mnogo o pouzdanosti primijenjene metodologije, jer su se mogli prepoznavati "destruktivni" i "konstruktivni" procesi ⁸, u prethodnim etapama.

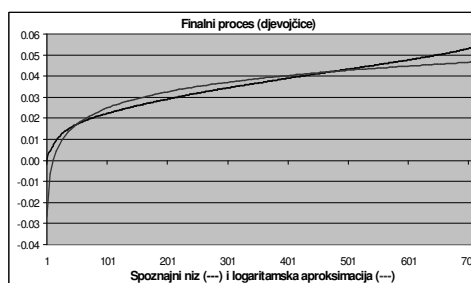
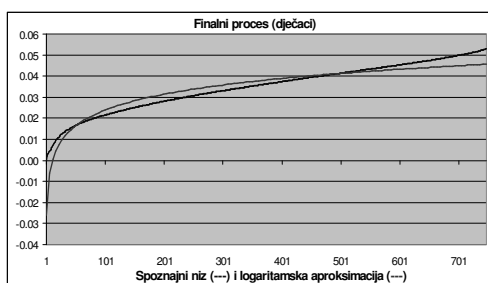
b) Procesi druge razine

Na ovoj razini odmah se uočava da se radi o istim karakteristikama i da nema nikakve sumnje u to da su to isti procesi, iako dobiveni iz totalno neovisnih analiza. Vidi se i da su početna "podrhtavanja" kod djevojčica nešto veća, što znači da je neregularnost ukupnog procesa više izražena, iako je za očekivati ponašanje razvoja sukladno spoznajama o kontinualnosti i sustavnosti ^{1,2}. No, čak i u tim uvjetima, na ovoj razini svi prikazi sličje jedan drugome i sigurno opisuju ista globalna svojstva. Inače, prvi proces je prepoznat kao Determinizam, a drugi kao Razvoj. Tada je kod dječaka u ovoj dobi razvojna motorika, a kod djevojčica kompletna konstitucija, što u spoznajnom smislu baca novo svjetlo na transformacijske

procesu, do sada uglavnom promatrane pod vidom operatora koji te promjene intencionalno izazivaju ³.

c) Procesi prve razine

Ako je minornih razlika na razini 3 ili 2 subprocessa još i bilo, na ovoj razini ih apsolutno nema. Evidentno, temeljni proces od kojega ovise svi drugi pojedinačni ili skupni procesi nižih razina, je u svim navedenim situacijama proces kojega u matematičkom obliku, uz neznatna odstupanja, vrlo lako možemo usporediti s *logaritamskom funkcijom*. Znači da je to *prirodni proces* jer je određen prirodnim brojem e (2.718281828) budući da logaritamska funkcija nije ništa drugo nego drugi oblik eksponencijalne funkcije, tj. njen inverz. Ovakav rezultat je revolucionaran, jer otvara sasvim novu stranicu u pristupu programiranju transformacija, ponajprije pod vidom dokazane generalizacije i globalizacije spoznaja od kojih lokalne manifestacije i ovise ⁵.

3. ZAKLJUČAK

Opća funkcija razvoja bilo kakvih entiteta u bilo kako određenom prostoru u konačnici je uvijek prirodni proces ! Jedini uvjet potreban za utvrđivanje ove finalne zakonitosti u nekom prostoru je reprezentativnost skupa entiteta i varijabli kojima su entiteti u nekom prostoru opisani. Na nama je da, poštujući ove spoznaje, učinimo sve kako bi, bilo koju primjenu naših znanja učinili transparentnom željenim aktivnostima i poštujući ta apsolutna pravila, potpomogli transformacije, bez bilo kakvih djelovanja koja nisu u skladu s prirodnim procesima. Takav rezultat, uvijek će se na kraju dobiti, pa čak i ako je izvršena izrazita destrukcija nekih entiteta u nekom prostoru. Spoznajni tj. prirodni proces je asimptotski, nikada ne završava, uvijek ide dalje. Ako se procesi koje mi provodimo, na opisane tri posljednje razine, ponašaju na način da bitno odstupaju od procesa predstavljenih grafikonima, tada možemo sa sigurnošću tvrditi da ne provodimo transformacijski proces koji je imanentan osobitostima tretiranih entiteta. To je lako utvrditi registracijom odstupanja od apsolutnih krivulja, kao što je to slučaj s djevojčicama, koje su očevito jako zakinite u svom razvoju, te prolaze dugo razdoblje koje se očituje kaotičnim i ni po čemu prihvatljivim efektima. Konačno, primijenjenom metodologijom, s lakoćom se utvrđuje u kojoj mjeri je neka skupina, stratum ili bilo koji pojedinac u svom razvoju imao optimalne uvjete, kao i u čemu očituju se efekti bilo kakvih transformacijskih procesa.

LITERATURA

1. Piaget, J. (1948). La representation du monde chez l'enfant. Presses Universitatives de France, Paris.
2. Katić, R., Bonacin, D., Blažević S. (2001). Phylogenetically conditioned possibilities of the realisation and of the development of complex movements at the age of 7 years. Collegium Anthropologicum, 25, 573-583.
3. Mraković, M. (1992). Uvod u sistematsku kineziologiju. FFK, Zagreb.
4. Bonacin, D., Z. Carev (2003). The universal methodology of process identification. Journal of Theoretics. /Comprehensive articles/, <http://www.journaloftheoretics.com/Links>.
5. Carev, Z., Bonacin, D. (2004). Global Comprehensive Theory. Journal of Theoretics. Vol.: 6,4, Aug-2004. (<http://www.journaloftheoretics.com>).
6. Bonacin, D., Carev. Z. (2002). Process identification. Kinesiology - new perspectives. III international scientific conference. Opatija, 2002. Proceedings : 632-635.
7. Bonacin, D., Blažević, S., Carev, Z. (2003). Global comprehensive theory in kinesiological learning methods. Daegu Universiade conference, Korea. Proceedings : 696 – 702.
8. **Carev, Z., Bonacin, D., Blažević, S.** (2003). Constructive and destructive kinesiological processes. Daegu Universiade conference, Korea. Proceedings : 681 – 685.
9. **Momirović, K, Prot. F., Dugić, D., Knezović, Z., Bosnar, K., Erjavec, N., Gredelj, M., Kern, J., Dobrić, V., Radaković, J.** (1987). Metode, algoritmi i programi za analizu kvantitativnih i kvalitativnih promjena. Institut za kineziologiju FFK Sveučilišta u Zagrebu.